

VIZUALIZACIJŲ APRAŠYMAS

Veiksmo vietų bei veikiančių personažų vizualizavimo loginės motyvacijos ir istorinis pagrindimas

Projekto vizualizacijos sukurtos remiantis istorine dokumentine ir foto medžiaga.

Vietovės (Koliupių kaimo) landšaftas atkurtas naudojantis 1919 m. vokiečių kariuomenės žemėlapiu, kuriame pakankamai detalai matomas vietovės reljefas, kaimų išplanavimas, žemės naudmenys, upės ir želdiniai. Iš išlikusių to meto fotografijų matosi, jog nors bendras vietovės reljefas yra pakankamai lygus, tačiau Nevėžio ir jo intakų vagos yra gilios, krantai daug kur aukštoki ir statūs, tad ir net per nedidukus upelius statomi mediniai tiltai buvo gan nemaži, tvirtos konstrukcijos. Istorinėse fotografijose pavyko surasti būtent konkrečiai vietai būdingą tiltą.

Vizualizacijoje („1“) nupieštas tiltas yra toks pat kaip istorinėse nuotraukose.

Toje pačioje 1-je vizualizacijoje, pavaizduotas kitapus upės esantis Koliupių kaimas, nupieštas pagal vokiškame žemėlapyje pavaizduotą išplanavimą. Nuo aukštumėlės kurioje buvo įstvirtinę mūsų savanoriai iki tilto, o nuo tilto, tolyn, iki kaimo, atstumai vizualiai atitinka žemėlapio duomenis.

Upelio pakrančių želdinių kiekis, atkurtas tiek kiek leido žemėlapio detalumas, o taip pat remiantis istorine foto medžiaga, vizualizacijoje panaudojant charakteringus 1919 m. vietovės landšafto bruožus.

Epizodo žiūrovo vizualinis taškas – aukštumėlė, vizualizuota pagal žemėlapi ir remiantis loginėmis prielaidomis, jog tokioje vietoje vargu bau ar buvo vykdoma aktyvesnė ūkinė veikla. O tai leidžia teigti, kad tai nebuvo ariamas plotas, tad aukštumėlė galėjo būti dalinai apaugusi krūmokšniais bei pavieniais medžiais.

Kadangi tai ne miškas, o kažkurio ūkininko žemės naudmenų dalis, tad galėjo būti ir kelmų, (retkarčiais nusipjaunant vieną kitą medį savo reikmėms) bei išvartų. Tokiu būdu, minėta aukštumėlė galėjo būti nebloga natūrali priedanga gynybai.

Savanorių būrys aukštumėlėje įstvirtino ekspromtu, akivaizdu, jog būrio vadas nebūtų rinkęsis atviros, nepatogios gynybai pozicijos. Todėl vizualizacijoje ir nupiešti kelmai, išvartos, natūralios rėvos, krūmokšniai ir keletas medžių.

Istorinis veiksmas vyko vasario mėnesį, kuomet orai nepastovūs, pūgas dažnai keičia atodėriais.

Todėl vizualizacijose apylinkės žemės danga yra vaizduojama dalinai snieginga, su aptirpusio sniego lopiniais tarp kurių matomi sudžiūvusių žolių kuokštai ir stagarai.

Per kaimą einantis kelias turėjo būti gana intensyviai naudojamas, tad vizualizacijoje pavaizduotos tamsios provėžos, telkšo balos.

Krantuose, nuo kaimo link tilto, pavaizduoti žmonių išminti takai, nes dviejų upelių santakoje turėjo būti nemažai intensyvaus žmonių judėjimo prie vandens telkinių.

Siužete veikiančių personažų apranga sukurta pagal istoriografinę dokumentinę medžiagą, senas fotografijas. Kadangi Lietuvos kariuomenė buvo dar tik prieš porą mėnesių sukurta, 1919 m. pradžioje, karių aprangoje ir ginkluotėje daug eklektikos. Tuo metu kariai turėjo dar tik pirmus skiriamuosius ženklus – ant kariškų kepurėlių buvo geltona juostelė ir apvali kokarda su Vyčiu. Vieni milinių kariai dar neturėjo, tad naudojo rusiškas carinės armijos arba vokiškas milines, o kai kas tiesiog vilkėdavo kaimišką sermėgą arba puskailinius, kurių papykaklėse prisiūdavo du geltonus trikampius, (apranga matoma visuose 6-se vizualizacijose).

Kariška ekipiruotė bei ginklai taip pat buvo įvairūs. Vieni turėjo rusiškus Mosino (*Mosin-Nagant* 1891) šautuvus arba taip vadinamas „berdankas“ („Berdan Nr.2“), kiti buvo apsiginklavę vokiškais *Mauser G98* šautuvais. Karininkai ir puskarininkai, žvalgai turėjo rusiškus *Nagant M1895* revolverius, vokiškus 1908 m. *Luger* pistoletus arba tuo metu itin populiarius pusiau automatinius *Mauser C96* pistoletus.

Paros laikas yra kitoks nei pirmame epizode – I-me epizode yra paryčiai, dar tik pradeda švisti, o II-me epizode jau beveik priešpiečiai, apytikriai 11 val ryto. Epizodų veiksmo laikas ir apšvietimas vizualizacijose atitinka karo įvykių istoriografinę medžiagą.

Antrame epizode (4, 5 ir 6 vizualizacijose) žiūrovo pozicija yra kaimo pakraštyje.

Vizualizacijoje „4“ pavaizduotas tipiško to meto ir Koliupių apylinkei būdingo kaimo kiemas.

Vietovei būdingi smulkūs ir vidutiniai valstiečių ūkiai, tad trobesiai nėra itin pasiturinčios išvaizdos. Kadangi veiksmas vyksta krašte kuriame keletą metų truko vokiečių okupacija, o į kaimą prieš keletą valandų buvo įsibrovę bolševikai, vizualizacijose siekta perteikti charakteringus tokioms aplinkybėms vaizdus – kuklūs trobesiai, nemažai netvarkos liudija nelengvą to meto žmonių gyvenimą. Kadangi pačiame kaime vyko koviniai veiksmai, aplinkoje matyti šių veiksmų pasekmės- kulų suvarpytos trobesių sienos, langinės ir langų stiklai.

Kieme esantys daiktai išsimėtę netvarkingai, nes bolševikų kareiviai nevengdavo plėšikauti. Plėšikavimo pėdsakų galėjo būti ir daugiau, tačiau pagal istorinę medžiagą, užpuolikai kaime buvo trumpai ir mūsų karių sėkmingos kontraatakos dėka, greitai buvo išvyti iškaimo, tad smarkiau apiplėšti gyventojus tikriausiai neturėjo laiko.

Toje pačioje viz. „4“, matyti kieme sliūkinėjančios palaidos kiaulės. Tai charakteringas XIX-Xxa. pradžios vaizdas kaime, nes tais laikais kaimai neturėjo kanalizacijos, įvairios atliekos būdavo paliekamos tiesiog pašaliuose.

5-je vizualizacijoje matyti mūsų sąjungininkų kovose su bolševikais, vokiečių aviacijos antskrydis.

Piešinyje pavaizduoti vokiški lėktuvai LVG C.VI yra tiksliai tokie, kokie nurodyti istoriografinėje medžiagoje. Istoriniai šaltiniai nurodo jog antskrydyje dalyvavo du lėktuvai, kurie numetė bombas. Lėktuvų fiuzeliažų spalvos atitinka I-mojo pasaulinio karo pabaigos lėktuvų dažymą, kai jau buvo orientuojamasi į nuosaikesnį ir mažiau dekoratyvų, unifikuotą fiuzeliažų dažymą. Karo pabaigoje lėktuvai buvo pritaikyti ne tik mėtyti rankines bombas-granatas, bet jau galėjo turėti ir sunkesnes po sparnais (po dvi arba keturias) kabinamas bombas, todėl remdamiesi istorine-faktologine tikimybių logika, sprogimus pavaizdavome pakankamai galingus.

Virtualios realybės siužeto dviejų epizodų veiksmo vizualizavimo loginės motyvacijos ir istorinis pagrindimas-aprašymas (pagal scenarijų)

I-mas epizodas:

Vizualizacijos piešinys „1“.

Piešinyje vaizduojamas momentas, kai Lietuvos karių-savanorių būrys, tik ką buvęs priverstas pasitraukti iš Koliupių kaimo, kurį užėmė gausesnės bolševikų pajėgos, sugula aukštumėlėje kitapus upelio.

Būrys rengiasi ginti strategiškai svarbų tiltą. Vizualizacijoje matome mūsų karius, tiltą bei kaimą kitapus upelio. Kaime ir šalia jo, tolumoje matosi bėgiojančios priešų figūrėlės. Tolumoje, toje pusėje iš kurios keliu į Koliupius atėjo bolševikai, matyti gaisro pašvaitė ir dūmų kamuoliai.

Vizualizacijos (taip pat ir „2“ bei „3“) atskleidžia, kaip mūsų kariai sumaniai išnaudoja gynybinei pozicijai aplinkoje natūraliai esančias priedangas.

Vizualizacijos piešinys „2“.

Piešinyje pavaizduotas scenarijaus momentas, kai mūsų savanoriams teko atlaikyti aktyvų apšaudymą kulkosvaidžių ugnimi. Siekiant didesnės emocinės įtaigos veiksmui bei apžvalgos įvairovės, vizualizacijoje rodomas sprendimas, karius aukštumėlėje dislokuoti dviejų aukštų terasomis. Tuo būdu, žiūrovui bus įdomu pasidairyti kas vyksta už nugaros, taip maksimalai išnaudojant virtualios realybės privalumus.

Vizualizacijos piešinys „3“.

Piešinyje pavaizduota mūšio kulminacija, kai bolševikai mėgino perimti tilto kontrolę. Tiltro reikšmė buvo strategiškai svarbi, kadangi persikėlę per upę, bolševikai šiuo keliu būtų galėję praktiškai nevaržomai mesti dideles pajėgas Kėdainių puolimui. Vizualizacijoje matomas mūšio piko momentas, kuomet bolševikai buvo jau nusigavę iki tilto vidurio. Būtent tuo metu epizode atsiras galimybė žiūrovui pačiam virtualiai sudalyvauti mūšyje šaudant virtualiu ginklu. Piešinyje parodytas vizualinis santykis tarp konkrečios pozicijos ir priešų-taikinių. Karys matomas piešinyje atspindi apytikrą planą, koku atstumu nuo žiūrovo bus artimiausi personažai.

Pastaba: Koku konkrečiu ginklu galės šaudyti epizodo žiūrovas, bus nuspręsta darbų vykdymo eigoje, pasikonsultavus su Muziejaus specialistais, nes yra tam tikros technologinės specifikos naudojant viena ir dviem rankomis laikomus virtualius ginklus. Kaip geriau atsižvelgti į Muziejaus lankytojų lūkesčius bei poreikius, bus galima nuspręsti tik po detalesnės analizės, tariantis su Užsakovu.

II-ras epizodas:

Vizualizacijos piešinys „4“.

Piešinyje pavaizduota epizodo pradžia - karių savanorių būrys apgynęs tiltą, vėliau išlaisvino kaimą ir išvijo bolševikus. Vizualizacijoje matome tą momentą, kai mūsų kariai „šukuoja“ kaimą ir tikrina ar jame neliko pasislėpusių priešų. Kariai eina kaimo pakraščiu ir užleidinėja į kiemus bei trobesius.

Vietinių gyventojų nesimato. Jie išsislapstę pastatuose. *(kiemuose, vėliau, kuriant siužetą, bus ir bėgiojančių naminių paukščių. Taip pat, kuriant garso takelį, girdėsis ir galvijų baubimas, šunų kaukimas ir lojimas.)*

Vizualizacijos piešinys „5“.

Piešinyje pavaizduotas epizodo momentas, kuomet bolševikų kulkosvaidininkų lizdų bombarduoti skridę vokiečių lakūnai, netyčia supainiojo koordinatas ir apmėtė bombomis mūsiškius. Toks netikėtas aviacinis smūgis buvo sukėlęs nemenką sumaištį, nes bombos krito visai netoliese.

Tai pati dinamiškiausia veiksmos scena epizode.

Vizualizacijos piešinys „6“.

Piešinyje pavaizduota epizodo pabaigos scena, kuomet vokiečių lakūnai supratę, jog suklydo, nuskrenda virš bolševikų pozicijų, (už beveik pusantro kilometro esančiame miškelyje) ir subombarduoja jų kulkosvaidininkų lizdus.

Piešinys skirtas atskleisti veiksmo erdvės mastelį ir bent apytikriai apibrėžti apylinkių labdšafto charakteristiką. Tikslus landšafto vaizdas bus kuriamas projekto vykdymo eigoje, nuolat ir glaudžiai konsultuojantis su muziejaus specialistais.